

Dershaneler Kapatılmaz

– Ömer Faruk · 19 Eylül 2012

Son günlerde gündemi işgâl eden konu, dershanelerin kapatılması oldu. Konuya ilişkin dershaneçilerden bir-iki cılız sesin dışında bir itiraz duyamadık. Gazete köşe yazarlarından da az sayıda kişi meseleyi ele alıp inceledi. Gazete yazarlarından dershanelerin kapatılmasını alkışlayanlar olduğu gibi, karşı çıkanlar da vardı.

Bu konuda 18 yıl dershanelerde öğretmen, bölüm başkanı ve müdürlük görevlerinde bulunmuş biri olarak ben de izninizle görüşlerimi açıklamak istiyorum. (Şimdi emekliyim ve hiçbir dersane ile ilişkim yoktur.)

**

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, "Dershaneçilik olayını kaldıracamız. Bundan kim gücenirse gücensin. Kusura bakmasınlar. Bu benim halkımın, vatandaşımın ortak talebidir" dedi.

Ve Erdoğan devam etti:

"(Dershaneler) Eğitim öğretime hizmet verecekseniz, okullaşın, okullar kurun. Biz de sizden hizmet alımı yapalım ve sizin sınıflarınızı öğrencilerimizle biz dolduralım. Bedeli neyse biz verelim. Sizi açığa bırakacak değiliz. Biz yatırımdan kurtulmuş oluruz, siz de hizmetinize aynen devam edersiniz. Bakıyorsunuz bu güzel bir teklif demiyorlar. Niye. Öbür taraf çok daha tatlı da onun için. Orada adeta merdiven altı hizmet var, diğesinde ciddi bir kurumsallaşma olacak da onun için. Bunun adımını atacağız ve en geç 2013-2014'e de biz o sistemle birlikte girmiş olacağız."

Konunun özeti bu, ama bu açıklamaya verilecek cevap aslında oldukça uzun. Buna rağmen kısa tutmaya çalışacağım.

1-Başbakan diyor ki "Dershaneçilik olayını kaldıracamız." Yani dershaneleri kapatacaklarmış. Bu yeni bir şey değil. 1980 yılından beri hatta ondan da önce hemen hemen her iktidarda olan hükümetten duyduğumuz bir açıklama. Bu gerçekleşti mi? Hayır. (12 Eylül yönetimi bile bunu başaramadı.) Her açıklamadan sonra bırakın dershanelerin kapanmasını, aksine sayıları beklenenden de fazla arttı. Çünkü açıklamaları duyan bazı yatırımcılar dersane işinde çok para olduğu düşüncesiyle bu işe balıklama atladılar.

2-"Kim gücenirse gücensin. Kusura bakmasınlar." Diyen Başbakanın burada güceneceğini düşündüğü dershaneçiler acaba kim ya da kimler?

Sanırım cemaat dershaneleri. Cemaat dershaneleri 1990'lı yıllarda önce büyük şehirlerde başlattıkları çalışmalarını ileriki yıllarda kasabalara kadar yaymaya muvaffak oldular. Gelmiş geçmiş sağcı/solcu her hükümet bunların dershaneçiliğe el atmalarını görmemezlikten geldi; hatta destek oldu.

Cemaatçiler, ticareti iyi biliyorlardı, ancak devlet yönetiminde rol almak için yetişmiş kadroları yoktu. Bunun yolu da üniversite sınavlarından geçiyordu. O nedenle son 20-25 yıldır bunu başarmak için olağanüstü bir çaba harcadılar ve başardılar da...

Cemaatçiler, dersane açtıkları yerlerin çoğunda öğrenci yurtları kuruyorlardı. Yurtlara başarılı ama yoksul öğrenciler ücretsiz olarak alınıyordu. Böylece eğitimcilere gece-gündüz bu öğrencileri eğitime imkanı veriliyordu. Buldukları yerlerde ilk yıl dershanelerine öğrencileri genelde ücretsiz alıyorlar, diğer dershanelerin kaynaklarını da böylece kesmiş oluyorlardı. Haksız rekabet karşısında diğer dershaneler birer birer kapanırken cemaatçiler hızla büyüyorlardı.

Cemaatçilerin hakkını da teslim etmek boynumuzun borcudur: Adamlar çok çalışıyorlardı, öğrencilerini iyi yetiştirmişlerdi. Bu öğrencilerin eğittikleri öğrenciler de üniversitelerin en seçkin bölümlerini kazanıyorlardı. Dershanede, yurtta öğrenci hazırlamalarının yanı sıra yurtlarında kalmayan öğrencilerin velileriyle de çok iyi diyalog kurmuşlardı. Hatta derece yapmaya aday olan çocukların evlerine ders vermek için öğretmen gönderiyorlardı.

Çalışmalarının meyvelerini toplamaya başlamaları fazla sürmedi. Sınavlarda, öğrencileri dereceye girince yurt çapında reklamları da yapılmış oldu. Birçok veli onlara karşı olmalarına rağmen çocuklarını sınavları kazansın düşüncesiyle buralara kaydettirmeye başladı. (Bir ilimizde ADD başkanı olan bir zat bile oğlunu gizlice cemaatçi bir dershaneye yazdırmıştı.)

3-Sayın başbakan dershanelere okullaşmayı tavsiye ediyor ve okullaşmada onlara yardımcı olacaklarını söylüyor. Ancak dershanelerin bırakın tamamını, yarısının bile okula dönüşebilecek bir alt yapıya sahip olmadıklarını görüyoruz. Belki yüzde 2 ilâ 5 arasında bu mümkün olabilir. Çünkü dershanelerin çoğu bir iş hanının birkaç odasında hizmet veriyor ve bahçesi filan da yok.

4- Ve yine başbakan diyor ki:” Bakıyorsunuz bu güzel bir teklif demiyorlar. Niye. Öbür taraf çok daha tatlı da onun için.” Yani dershanecilikten çok para kazanıyorlar demeye getiriyor lafın sonunu. Bu doğru değildir. Çok para kazanan dershane varsa bile bunların sayısı oldukça azdır. Dershanelerin çoğu maddi sıkıntı içindedir. Maddi sıkıntı içinde iseler neden batmıyorlar sorusu aklınıza gelebilir. Çünkü bir dershanenin batışı en az 3-4 sene sürer. Kurs ücretlerinin 1-1.5 yıl önceden tahsil edilmeye başlanmış olması ve gelecekte öğrenci bulma umudu bu batışı erteletir.

Dershanelerin yönetmeliklerle belirlenmiş belli sayıda yoksul öğrenciyi ücretsiz okutma mecburiyetleri vardır. Bu iş bununla da kalmaz, eş-dost, tanıdık çocukları ve derece yapabilecek öğrenciler de ücretsiz okutulur. Tahsil edilemeyen ücretleri, kira giderlerini, görevli personel ücretlerini, kırtasiye giderlerini ve devlete ödenen vergileri de buna eklerseniz dershanelerin öyle zannedildiği gibi büyük paralar kazanamadığını da görürsünüz.

Bu konu ile ilgili bir anım:

Bir dershanede müdürdüm. Kurumun bütün maddi girdi-çıktıları benim elimden geçiyordu. O sene kurumun toplam kayıtlı öğrencisi 650 idi. Şimdinin parasıyla bu rakamı duyanlar hemen 3-5 bin ile bunu çarpıp dershanenin çok büyük kârlar elde ettiğini düşünebilir. Ama o seneki gelir, ancak gideri karşılayabilmişti. Nedenini yukarıdaki açıklamalarımın içinde bulabilirsiniz...

Dershaneler gerekli mi?

Evet, bu sınav sistemi var olduğu sürece gerekli. Sınavı kaldırın, dershaneler kendiliğinden kapılarına kilit vuracaklardır.

Ayrıca dershaneler yüzbinlerce çocuğu sokaktan, kahvehanelerden de alıkoymuştur. O nedenle bazı veliler çocuklarının sınavı kazanamayacağını bildikleri halde “Yeter ki yeri belli olsun.” Düşüncesiyle

dershaneye yollamışlardır.

İstihdam ettiği yüzbinlerce kişinin ekmek kapısı olduklarını da buna eklememiz gerekir.

Dershaneler kapatılırsa ne olur?

Kapanan dershaneler özel okula mı dönüşür? Dönüşmez de, bir an öyle olduğunu varsayalım: Bu kadar özel okula öğrenci nereden bulacaksınız? Üstelik şu anda mevcut olan özel okullar bile kontenjanlarının çok altında çalışırken...

Dershaneler kapatılırsa işte asıl o zaman başbakanın söylediği merdiven altı hizmet başlayacaktır. Gizliden gizliye evlerde, özel bürolarda, etüd merkezlerinde devletin denetiminden uzak kurslar verilecektir. (Mesela devlette çalışan öğretmenlerin özel ders vermeleri de yıllardır yasak, ama amiyane tabirle şakır şakır özel ders veriliyor!)

Dershanelerin kapatılması ayrıca:

-Öğretmen, idareci, memur ve hizmetli olarak bu kurumlarda çalışan yüzbinlerce insanın işsiz kalmasına,

-Devletin önemli ölçüde vergi gelir kaybına,

-Kurs almak-vermek isteyen veli ve öğretmenlerin yasa dışı yollara başvurmalarına,

-Çocukların sokak ve kahvehanelere yönelmelerine, yol açacaktır.

Vatandaş ne diyor?

Dershane ücretini ödeyen, yani cebinden para çıkan ya da çıkacak olan vatandaş, çeşitli site ve gazetelerin yaptığı anketlerde dershanelerin kapatılmasına karşı çıkıyor. Yani, alan razı veren razı! Size n'oluyor kardeşim?

Ve sayın başbakana da sormak gerekiyor: Hani bu sizin halkınızın ortak talebi idi?

Son söz

Oruç Baba der ki: "Yanlış yapandan değil, yaptığı yanlışı doğru sanandan çekinirim."